

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
privind controlul constituționalității dispozițiilor art. 73
alin. (4), art. 74 și art. 75 ale Regulamentului Parlamentului
Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 797-XIII
din 2 aprilie 1996

Nr.27 din 13.10.97

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.74-75/29 din 13.11.1997

* * *

În numele Republicii Moldova
Curtea Constituțională în componența:

Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător
Mihai COTOROBAI - judecător
Nicolae OSMOCHESCU - judecător-raportor
Gheorghe Susarenco - judecător
Ion VASILATI - judecător

cu participarea Ludmilei Zadorojnîi, grefier, deputatului în Parlament Vladimir Solonari, domnului Victor Cecan, președintele Comisiei juridice, pentru numiri și imunități, domnului Ion Creangă, șeful Direcției juridice a Aparatului Parlamentului, reprezentanții Parlamentului, domnului Mihai Petrachi, consilier al Președintelui Republicii Moldova în problemele juridice, relațiile cu Parlamentul și instituțiile de drept, conducându-se de prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul cu privire la controlul constituționalității dispozițiilor art. 73 alin. (4), art. 74 și art. 75 ale Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996.

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului în Parlament Vladimir Solonari, depusă cu respectarea art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională. Sesizarea a fost acceptată spre examinare în fond și inclusă în ordinea de zi prin Decizia Curții Constituționale din 29 septembrie 1997.

Examinînd lucrările dosarului, audiind raportul întocmit de judecătorul-raportor și argumentele expuse de părți în ședință,
Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

La 12 martie 1997 deputatul în Parlament Vladimir Solonari a sesizat Curtea Constituțională, solicitîndu-i să se pronunțe asupra constituționalității prevederilor art. 73 alin. (4), art. 74 și 75 ale Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996.

În opinia autorului sesizării art. 74 al Regulamentului Parlamentului prevede modalitatea de votare a legilor (nepromulgate de către Președintele Republicii Moldova și trimise Parlamentului în condițiile art. 73 alin. (2) al Regulamentului) după reexaminare. Necesitatea soluționării problemei abordate este condiționată de faptul că în Hotărîrea din 28 februarie 1996, interpretînd art. 93 din Constituție, Curtea Constituțională a decis că "procedura de votare a legilor, în cazul în care Președintele Republicii Moldova le trimite Parlamentului spre reexaminare,... se stabilește de Parlamentul Republicii Moldova", iar în Hotărîrea din 28 mai 1996 Curtea Constituțională a hotărît că "Parlamentul și-a menținut hotărîrea adoptată anterior, dacă pentru această hotărîre s-a votat cu majoritatea de voturi..., însă acest număr de voturi nu poate fi mai mic decît numărul de voturi cu care s-a votat inițial legea".

Autorul sesizării menționează că Hotărîrile Curții Constituționale din 28 februarie 1996 și 28 mai 1996 se exclud reciproc, de aceea Curtea Constituțională, în baza art. 62 lit. f) al Codului jurisdicției

constituționale, consideră necesar de a le interpreta.

Hotărîrea din 28 februarie 1996.

Curtea Constituțională a fost sesizată la 24 ianuarie 1996 de domnul Petru Lucinschi, deputat în Parlament, Președintele Parlamentului Republicii Moldova, pentru a fi interpretate un șir de dispoziții constituționale, inclusiv dispozițiile art. 93 alin. (2) din Constituție privind procedura de votare a legilor în cazul în care Președintele Republicii Moldova le trimite Parlamentului spre reexaminare.

În hotărîre Curtea Constituțională a stabilit următoarele: "Dat fiind faptul că art. 93 din Constituție nu prevede procedura de votare a legilor în cazul în care Președintele Republicii Moldova le trimite Parlamentului spre reexaminare, această procedură se stabilește în Parlament prin Regulamentul său".

Hotărîrea din 28 mai 1996.

La 13 mai 1996 Curtea Constituțională a fost sesizată de Președintele Republicii Moldova, domnul Mircea Snegur, care a solicitat interpretarea prevederilor art. 93 alin. (2) din Constituție "privind procedura de reexaminare a legilor pînă la intrarea în vigoare a noului Regulament al Parlamentului".

Curtea Constituțională, interpretînd următoarea frază din art. 93 alin. (2) din Constituție "... Parlamentul își menține hotărîrea...", a explicat că "... se consideră că Parlamentul și-a menținut hotărîrea adoptată anterior, dacă pentru această hotărîre s-a votat cu majoritatea de voturi, cerută pentru această procedură, ... însă acest număr de voturi nu poate fi mai mic decît numărul de voturi cu care s-a votat inițial legea".

Pornind de la conținutul obiectului sesizării și al hotărîrii pronunțate, Curtea Constituțională consideră că prin Hotărîrea din 28 mai 1996 a fost stabilită modalitatea de votare a legilor trimise de către Președintele Republicii Moldova spre reexaminare Parlamentului în caz de nepromulgare a lor, care reiese din logica internă a conținutului normei respective și, prin urmare, este aplicabilă în practica legislativă și după adoptarea noului Regulament al Parlamentului. Legiuitorul în practica sa se conduce și în prezent de această explicație cu caracter de recomandare.

În conformitate cu art. 93 din Constituție Președintele Republicii Moldova trimite spre reexaminare Parlamentului textul legii adoptate numai o singură dată. În cazul în care Parlamentul își menține hotărîrea adoptată anterior Președintele Republicii Moldova promulgă legea. De aceea, în opinia Curții Constituționale, stipularea art. 73 alin. (4) din Regulamentul Parlamentului privind modalitatea promulgării legii de către Președintele Republicii Moldova după reexaminarea ei de către Parlament este în deplină concordanță cu prevederile constituționale.

Orice regulament de organizare și funcționare a unei structuri, inclusiv statale, poate conține diferite reguli, însă nu poate depăși limitele organizării proprii. În situația în care o lege dispune explicit (ori implicit) de principii generale de funcționare, regulamentul nu poate include norme juridice ce nu corespund principiilor enunțate.

Prin urmare, normele Regulamentului Parlamentului trebuie să conțină prevederi ce iau în considerație raporturile constituționale respective, căci, fiind un act subordonat Constituției, Regulamentul nu poate cuprinde reguli procedurale ce ar afecta realizarea principiilor constituționale generale.

Art. 74 din Regulament prevede că Parlamentul este în drept de a lua o decizie cu votul majorității arătat în art. 75 din Regulament pentru a vota o lege trimisă Parlamentului de către Președintele Republicii Moldova spre reexaminare. Deoarece dispozițiile art. 75 din Regulament reproduc art. 74 alin. (1) și (2) și art. 143 alin. (3) din Constituție, constituționalitatea prevederilor art. 74 și art. 75 din Regulamentul Parlamentului este incontestabilă.

Votarea legilor trimise de Președintele Republicii Moldova spre reexaminare Parlamentului în acest mod nu este de natură să diminueze echilibrul puterilor executivă și legislativă ale statului și creează

cadrul eficient de colaborare și interdependență între aceste două autorități.

Avînd în vedere cele expuse, în temeiul art. 140 din Constituția Republicii Moldova, art. 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Prevederile art. 73 alin. (4), art. 74 și art. 75 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2 aprilie 1996, se declară constituționale.

2. Prezenta Hotărîre intră în vigoare la data adoptării, este definitivă, nu poate fi atacată și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 13 octombrie 1997.
Nr. 27.